

BIJLAGE 1 AGENDA OPEN STAD

Lokale inclusie agenda gemeente Zoetermeer

Voorwoord

Voor u ligt de agenda Open Stad, de lokale inclusie agenda van de gemeente Zoetermeer. In Zoetermeer wordt deze agenda de agenda Open Stad genoemd, gerelateerd aan het initiatiefvoorstel Open Stad dat de gemeenteraad in 2016 heeft ingediend. Het document is opgesteld om een overzicht te verschaffen over het beleid rondom toegankelijkheid dat ontwikkeld is en daarbij de ambities voor de gemeente Zoetermeer.

Aanleiding tot opstellen agenda Open Stad

Zoetermeer vindt de toegankelijkheid voor alle inwoners en bezoekers van groot belang. Om deze reden is al veel beleid rondom de toegankelijkheid ontwikkeld. Ook heeft de gemeente Zoetermeer samen met de Toegankelijkheidsraad in het najaar van 2019 het manifest 'Iedereen doet mee' ondertekend. Daarbij is de stad aangesloten bij de koplopergemeenten voor wat betreft de toegankelijkheid.

Naar aanleiding van het VN- verdrag voor de rechten van mensen met een handicap heeft de Vereniging Nederlandse Gemeenten de gemeenten gevraagd om een "lokale inclusie agenda' op te stellen. Gemeenten zijn vrij om deze agenda in te richten naar eigen inzicht. De gemeente Zoetermeer ziet de waarde van een goede samenwerking met de Toegankelijkheidsraad en heeft de Toegankelijkheidsraad gevraagd om mee te denken bij het opstellen van de agenda Open Stad.

De gemeente Zoetermeer heeft er voor gekozen om deze agenda te richten op de beslissingen die in de breedste zin betrekking hebben op de fysieke randvoorwaarden voor een toegankelijke stad. Hierbij kan ook gedacht worden aan auditieve en visuele randvoorwaarden. Dit omdat er reeds een sterke sociale basis ligt en de sociale randvoorwaarden voor toegankelijkheid grotendeels zijn meegenomen in het beleid voor het Sociaal Domein, zoals arbeidsparticipatie en onderwijs. De afspraken die hierover zijn gemaakt zijn vastgesteld in diverse eigen beleidsstukken. Voorbeelden van dit eigen beleid zijn bij onderwijs de beleidsstukken 'Gelijke kansen beleid' en de 'Lokaal Educatieve Agenda'. Bij arbeidsparticipatie zijn de 'Kadernota meedoen met meerwaarde' en het traject rondom het opzetten van werkbedrijf de Binnenbaan voorbeelden van beleid dat is opgesteld om iedereen te kunnen laten meedoen en inclusie te vergroten

De opzet van de agenda Open Stad

In deze agenda Open Stad worden de huidige situatie en de plannen voor de toekomst van de toegankelijkheid van Zoetermeer weergegeven. In de agenda Open Stad worden bij sommige plannen ambities geformuleerd. Enkele plannen passen binnen het bestaand beleid. Hierbij wordt dan ook geen ambitie gepresenteerd. Soms worden bij de ambities of de plannen aanvullende mogelijkheden genoemd.

Toegankelijkheid raakt alle domeinen van een samenleving. Zo heeft een betere fysieke toegankelijkheid naast het volwaardig kunnen meedoen in de samenleving, een positieve uitwerking op veel van de beleidsterreinen binnen het Sociaal Domein zoals zorg- en begeleidingskosten.

Leeswijzer voor de agenda Open Stad

Om de agenda Open Stad te koppelen aan bestaand beleid, is ervoor gekozen om de programma's uit de programmabegroting 2020 te hanteren als kapstok. De gemeentelijke doelen die genoemd worden bij de ambities, mogelijkheden en achtergrondinformatie in de agenda Open Stad zijn eerder genoemd in de programmabegroting.

De nummering van de hoofdstukken van de agenda Open Stad komt overeen met de hoofdstukken uit de programmabegroting:

1. Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie (* onderwijs en arbeidsparticipatie hebben uitgebreid eigen beleid).
2. Samen leven en ondersteunen
3. Leefbaarheid, duurzaam en groen
4. Vrije tijd
5. Veiligheid (geen doelen genoemd)
6. Dienstverlening en samenspraak
7. Inrichting van de stad
8. Bijlagen

Hoofdstuk 1: Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

‘Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee’.

Onderwijs en arbeidsparticipatie hebben uitgebreid eigen beleid. Voorbeelden van dit eigen beleid zijn bij onderwijs de beleidsstukken ‘Gelijke kansen beleid’ en de ‘Lokaal Educatieve Agenda’. Bij arbeidsparticipatie zijn de ‘Kadernota meedoen met meerwaarde’ en het traject rondom het opzetten van werkbedrijf de Binnenbaan voorbeelden van beleid dat is opgesteld om iedereen te kunnen laten meedoen en inclusie te vergroten. Om deze reden is er voor gekozen om onderwijs en arbeidsparticipatie niet expliciet te vermelden in de agenda Open Stad.

Economie

Gemeentelijk doel:
Beleid en bewustzijn winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden zorgen voor een goede toegankelijkheid in winkelgebieden.

Ambitie om doel te behalen:

A) De gemeente organiseert jaarlijks een ervaringstour voor winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden om de bewustwording te stimuleren.

Toelichting:
De toegankelijkheid in het openbaar gebied kan door het juist plaatsen van reclame en uitstallingen goed worden gewaarborgd. Het deelnemen aan een ervaringstour zorgt voor bewustwording en kan hierdoor bijdragen aan het juist plaatsen van reclame en uitstallingen. In diverse beleidsstukken staat weergegeven op welke locaties uitstallingen en reclame mag worden geplaatst. Sommige van deze beleidsstukken zijn landelijk, andere afspraken zijn vastgelegd in gemeentelijke stukken (zoals de Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer (verder: APV).
De standplaatsen zijn geregeld in het gemeentelijk standplaatsenbeleid.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
In januari 2020 is de geactualiseerde reclamenota 2019 vastgesteld door de raad. In deze reclamenota staat weergegeven voor welke soorten reclame een vergunning moet worden aangevraagd en welke soorten reclame zonder vergunning kunnen worden geplaatst. Hier gelden dan wel algemene afspraken voor, die staan weergegeven in de reclamenota, de APV en ander lokaal beleid (zoals uitstallingen Dorpsstraat).

In overeenstemming met de wens van de eigenaren van de panden in het Stadshart zijn hier geen uitstallingen. Binnenkort vindt een evaluatie van dit uitstallingenbeleid van het Stadshart plaats.

Corona-maatregelen
Daarnaast is begin 2020 aanvullend beleid opgesteld omwille van de corona-maatregelen. Dit beleid is (tijdelijk) boven op het bestaand beleid gekomen. In het corona-tijdperk is sprake (geweest) van een verbod op uitstallingen en fietsverbod in de Dorpsstraat.

Wat zijn de plannen?
Op korte termijn wordt het uitstallingenverbod in het Stadshart geëvalueerd. Na de evaluatie wordt indien nodig het beleid gewijzigd.
In de nabije toekomst wordt een uitvraag voor marktscan voor de horeca gedaan. Hierbij wordt de huidige horeca in beeld gebracht. Bij deze marktscan wordt het aspect toegankelijkheid meegenomen, voor zowel de binnen- als de buitenruimte. In wederzijds overleg en indien wenselijk zal de Toegankelijkheidsraad worden betrokken bij de uitwerking van de marktscan.

Naar verwachting komt er eind 2020 een nieuw standplaatsenbeleid in de parapluherziening bestemmingsplan. In het standplaatsenbeleid staat opgenomen waar standplaatsen worden toegestaan en onder welke voorwaarden.

Wat is mogelijk?
Per 2020-2021 een uitbreiding van de ervaringstours voor winkeliers, horeca-ondernemers en eigenaren van winkelpanden, bijvoorbeeld door andere beperkingen en hindernissen als uitgangspunt van de tours te nemen.

Kansen: De winkeliers, horeca- ondernemers en eigenaren van winkelpanden ervaren zelf welke hindernissen sommige klanten ervaren. Door deze ervaringen zelf op te doen, is het gemakkelijker zich te verplaatsen in de beperking die deze doelgroepen ervaren.

Risico's: De winkeliers, horeca- ondernemers en eigenaren van winkelpanden moeten gemotiveerd blijven om hieraan deel te nemen.

Financiën: n.v.t.

Planning: 2020-2021

Hoofdstuk 2: Samen leven en ondersteunen

Woonvormen kwetsbare inwoners

Gemeentelijk doel:
Er zijn voldoende woonvormen voor kwetsbare inwoners met een ondersteuningsvraag.

Ambitie om doel te behalen:

B) De gemeente stelt gemeentebeleid op om kwetsbare inwoners met een ondersteuningsvraag zo passend en zelfstandig mogelijk te kunnen laten wonen.

Toelichting:
Diverse doelgroepen, waaronder ouderen, mensen met een beperking of andere kwetsbare inwoners hebben baat bij gelijkvloerse woningen die goed toegankelijk zijn of gemakkelijk aan te passen zijn aan nieuwe woonwensen.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Diverse onderzoeken ondersteunen de gemeente bij verkenningen van woonvormen die de stad op dit moment al heeft en die de stad (mogelijk) nog nodig heeft. Hierbij wordt gekeken naar verschillende doelgroepen, waaronder ouderen.

Wat zijn de plannen?
De uitkomsten van het onderzoek naar woonvormen worden gedeeld met de raad. Aan de hand hiervan kan het college sturen in de nieuw- te bouwen woningen voor inwoners die zorg nodig hebben.

Wat is mogelijk?
Middels gemeentebeleid vastleggen dat er andere woonvormen komen voor inwoners die zorg nodig hebben (onder meer levensloopbestendige (toegankelijke) woningen). Het opstellen van een verordening bovenop het bouwbesluit is juridisch niet mogelijk. Wel kan toegankelijkheid mogelijk in de nieuw op te stellen Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 verankerd worden. Door dit thema op te nemen in de omgevingsvisie kan het op een goede manier verbonden worden met de verschillende doelen en opgaven voor de stad en wordt een sterke basis gelegd voor de doorvertaling van toegankelijkheid.

Kansen:
Als nieuwe woningen meer levensloopbestendig worden gebouwd, kunnen mensen langer zelfstandig thuis wonen en hoeven er minder investeringen gedaan te worden om woningen aan te passen. Dit scheelt in uiteindelijke Wmo- en zorgkosten.

Risico's:
Onderzocht moet worden op welke wijze de ontwikkelaars/ bouwers gestimuleerd kunnen worden om daadwerkelijk levensloopbestendig te bouwen. De extra kosten moeten opwegen tegen de baten.

Financiën:
Navraag bij deskundigen wijst uit dat de bouw van een appartement in een complex dat vanaf het eerste begin toegankelijk is ontworpen, in principe geringe meerkosten (€2.500-4.000) met zich meebrengt ten opzichte van een complex dat niet met een expliciete toegankelijkheidsstandaard

wordt ontworpen. Deze meerkosten zijn voor rekening van de ontwikkelaar of de koper van het appartement.
Van belang is hierin wel dat de toegankelijkheid wordt meegenomen vanaf het eerste ontwerpproces.

De Wmo- kosten om een woning uiteindelijk aan te passen kunnen hoger liggen. De Wmo-kosten die hier genoemd zijn, zijn kosten die gemaakt worden door de gemeente om een woning toegankelijk te maken. Het verstrekken van een subsidie voor het toegankelijk bouwen (als financiële compensatie voor de ontwikkelaar) is te onderzoeken.

Planning:
Het onderzoek naar de woonvormen is recent afgerond en zal gedeeld worden met de raad.

Toegankelijkheid fysieke ruimtes

Gemeentelijk doel:
Door afspraken binnen de gemeente wordt toegankelijkheid in gemeentelijke fysieke ruimtes (gemeentelijk vastgoed en de openbare ruimte) zo goed mogelijk gewaarborgd.

Ambitie om doel te behalen:

C) De gemeente Zoetermeer pleegt onderhoud en nieuwbouw volgens de vastgelegde hoge standaarden voor vastgoed en openbare ruimte.

Toelichting:
Het afgelopen jaar zijn middels normenkaders afspraken voor toegankelijk ontwikkelen vastgelegd. Het is de norm geworden om tijdens ontwikkeling of opknappen van openbaar gebied of gemeentelijk vastgoed, de toegankelijkheid hierbij te waarborgen.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
In 2019 is een normenkader 'toegankelijkheid' voor het gemeentelijk vastgoedbedrijf vastgesteld door de gemeenteraad. In dit normenkader staan de afspraken die gebruikt worden voor het bouwen van gemeentelijk vastgoed. Het bouwen volgens Integrale Toegankelijkheids Standaard (ITS) en met een Zoetermeerse Standaard voor het Miva toilet staan hierin opgenomen. De Toegankelijkheidsraad is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het normenkader. Ook voor onderwijslocaties is in samenwerking met de Toegankelijkheidsraad een normenkader opgesteld. Hierin staan aanwijzingen waaraan gedacht kan worden, specifiek bij het bouwen van onderwijslocaties.
Ook binnen de afdeling Stadsbeheer is een normenkader opgesteld, dat gebruikt wordt door Stadsbeheer bij het aanleggen en onderhouden van de publieke ruimte.

Daarnaast zijn ook voor Stedelijke Ontwikkeling afspraken op papier gezet. Dit omvat met name de route die bewandeld kan worden bij adviesorganen.

Wat zijn de plannen?
Een stroomschema met aanbevelingen voor externe ontwikkelaars wordt opgesteld. In dit stroomschema staan aanbevelingen die de gemeente wil meegeven aan externe ontwikkelaars

rondom het toegankelijk bouwen van buitenruimte en gebouwen. Een van de aanbevelingen is het beleid van het gemeentelijk bouwen. Daarnaast worden de samengevoegde adviezen van eerdere projecten van de Toegankelijkheidsraad hierin weergegeven. Tot slot blijven alle gemaakte afspraken gehanteerd.

Wat is mogelijk?
Een van de mogelijkheden is het opnemen van het doel 'toegankelijk/ levensloopbestendig bouwen' in de nieuwe omgevingsvisie. Hierbij kan een bundeling van aanbevelingen worden opgesteld die meegegeven wordt aan ontwikkelaars. Daarnaast kan onderzocht worden op welke wijze ontwikkelaars voldoende gestimuleerd worden om deze extra investering te doen. Het is juridisch niet mogelijk om het toegankelijk/ levensloopbestendig bouwen te verplichten, bovenop het bouwbesluit.

Kansen: Door het opstellen van een toegankelijkheidsparagraaf wordt de toegankelijkheid betrokken bij het maken van de plannen en het bespreken van de ontwerpen met de bouwers. Hierdoor wordt de kans groter dat de toegankelijkheid op voorhand wordt gewaarborgd. Een andere mogelijkheid is het opstellen van subsidies voor bouwers/ ontwikkelaars die de toegankelijkheid in het project meenemen.

Risico's: De gedachte aan hogere kosten en lastiger bouwen kan ervoor zorgen dat ontwikkelaars minder geïnteresseerd zijn in het ontwikkelen van een project. De kosten mogen niet hoger zijn dan de baten.
Tevens dient er gewaarborgd te worden dat de toegankelijkheid geen belemmering vormt voor andere uitgangspunten, zoals duurzaamheid en brandveiligheid.

Financiën: Navraag bij deskundigen wijst uit dat een appartement in een complex dat vanaf het eerste begin toegankelijk is ontworpen, in principe geringe meerkosten met zich meebrengt in uitvoering dan een appartement in een complex dat niet met een toegankelijkheidsstandaard wordt ontworpen.

Planning: Het stroomschema met adviezen voor externe ontwikkelaars is in de tweede helft van 2020 gereed, zodat dit kan worden meegegeven aan de ontwikkelaars en de betrokken afdelingen.


EHH...HARRY, DEZE DEUR MOET NOG VERBREED WORDEN, DENK IK.

Bewustwording binnen gemeente

Gemeentelijk doel:
Medewerkers binnen de gemeente zijn zich bewust van het belang van toegankelijkheid en nemen dit mee in hun werk.

Toelichting:
Het belang van toegankelijkheid is binnen het gemeentehuis wijdverspreid; in besluitvorming wordt rekening gehouden met toegankelijkheid. Door meerdere ambassadeurs te hebben die zich inzetten voor de toegankelijkheid in de diverse afdelingen (leden van het opgaveteam Open Stad), wordt toegezien op de afspraken die er intern gemaakt zijn.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
De normenkaders die door de gemeente in samenwerking met de Toegankelijkheidsraad zijn opgesteld voor het gemeentelijk Vastgoedbedrijf en Stadsbeheer en de afspraken (onder meer bij Stedelijke Ontwikkeling) die zijn gemaakt zijn recent gedeeld in een stroomschema voor toegankelijk ontwikkelen. Dit stroomschema is voor intern gebruik.

Er is een opgavemanager Open Stad aangesteld die zich onder meer bezighoudt met de bewustwording van de collega's rondom toegankelijkheid.
Daarnaast richt de opgavemanager zich op het waarborgen van bepaalde afspraken en op een goede informatiedeling binnen en buiten het stadhuis. Tevens is de opgavemanager de verbindende schakel tussen het college en de Toegankelijkheidsraad.

Er worden bijeenkomsten georganiseerd voor de collega's om bewustwording rondom het thema en de reeds bestaande afspraken verder onder de aandacht te brengen.

Door de opgavemanager is er een opgaveteam Open Stad opgezet, waarin collega's van diverse afdelingen op structurele basis bij elkaar komen. In de bijeenkomsten wordt gesproken over allerhande zaken die te maken hebben met toegankelijkheid (acties, evenementen en beleid) en ook de afspraken die gemaakt zijn worden gedeeld. De collega's nemen deze informatie weer mee terug naar de eigen afdeling en verspreiden de informatie en afspraken binnen de eigen afdeling of team.

Wat zijn de plannen?
In de toekomst zal ook een stroomschema voor toegankelijk ontwikkelen worden opgesteld dat gedeeld kan worden met externe partijen. Hierin staat weergegeven op welke wijze de gemeente zelf bouwt/ onderhoudt. De adviezen worden gedeeld met externen.

Daarnaast zullen in de toekomst meerdere bijeenkomsten/ evenementen worden georganiseerd om de bewustwording onder collega's te stimuleren.

Wat is mogelijk?
In de toekomst zal ook een stroomschema voor toegankelijkheid ontwikkelen worden opgesteld dat gedeeld kan worden met externe partijen. Hierin staat weergegeven op welke wijze de gemeente zelf bouwt/ onderhoudt. De adviezen worden gedeeld met externen.

Kansen: Ervaringen opdoen en kennis delen. Waarborgen dat binnen- en buitenruimte levensloopbestendig wordt gebouwd.

Risico's: Als de afspraken te streng worden vastgelegd, is de flexibiliteit minder. Dit kan mogelijk bedreigend werken voor ontwikkelaars en de gemeente zelf.

Financiën: n.v.t.

Planning: Het stroomschema is in Q4 2020 gereed.

Iedereen doet mee

Gemeentelijk doel:
Iedereen kan meedoen naar vermogen, ongeacht aard van beperking.

Toelichting:
Zoetermeer vindt het van belang dat alle inwoners en bezoekers van de stad optimaal gebruik kunnen maken van alle faciliteiten die de stad te bieden heeft. Om deze reden is de gemeente, naast het beleid en uitvoering binnen de Wmo, ook al enige tijd expliciet bezig met het ontwikkelen en opzetten van standaarden die het gebruik voor alle inwoners/ bezoekers vergemakkelijken. Bij deze ontwikkelingen zijn mensen in de doelgroep betrokken. Daarnaast wordt samengewerkt met verschillende instanties die hierin gespecialiseerd zijn.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Er zijn normenkaders voor het gemeentelijk vastgoed en de buitenruimte ontwikkeld. Ter bewustwording van de problemen die de inwoners/ bezoekers met een beperking ervaren, worden ervaringstours georganiseerd. Hierbij zijn de beleidsmakers/ ontwikkelaars/ winkeliers uitgenodigd om te ervaren welke problemen vaak niet voorzien worden, maar er wel zijn.
Er is een opgavemanager Open Stad aangesteld die zich inzet om de bewustwording bij de collega's te vergroten; hierdoor wordt het besef van het belang als een olievlek verspreid binnen de diverse afdelingen.
Voor eenduidige communicatie is een boegbeeld ontwikkeld, Sweet Lake Man.

Wat zijn de plannen?
De gemeente blijft sterk betrokken bij de initiatieven vanuit de VNG die te maken hebben met 'iedereen doet mee'. Daarnaast ontwikkelt de gemeente ook zelf nieuwe evenementen en beleid.

Wat is mogelijk?
Sweet Lake Man wordt vaker naar buiten gebracht om op ludieke wijze bewustwording te creëren. Tevens worden er door het jaar heen acties en bijeenkomsten georganiseerd met het doel om bewustwording te creëren bij inwoners en ondernemers.

Kansen: De bewustwording wordt op een positieve wijze gecreëerd, waardoor inwoners en ondernemers denken over de fysieke mogelijkheden van anderen.

Risico's: De wijze van bewustwording creëren dient goed geëvalueerd te worden.

Financiën: n.v.t

Planning: Doorlopend.

Toegankelijkheidsraad

Gemeentelijk doel:
Er is een constructieve samenwerking met de Toegankelijkheidsraad Zoetermeer. De Toegankelijkheidsraad is een formeel adviesorgaan van het college.

Toelichting:
De samenwerking met de Toegankelijkheidsraad leidt voor de gemeente tot goede afspraken en aanbevelingen voor gemeente, ontwikkelaars en ondernemers.

De Toegankelijkheidsraad heeft zowel een consulterende als een controlerende functie. Zowel op organisatorisch gebied (evenementen, deelname aan congressen) als op vakinhoudelijk gebied (schouwen, beoordelen tekeningen) zijn er veel aanvragen. Daarnaast neemt de Toegankelijkheidsraad de controlerende functie serieus. In 2019 is een nieuwe werkwijze opgesteld, waarbij de Toegankelijkheidsraad een aantal keer per jaar sleutelprojecten uitkiest om van begin tot eind te monitoren. De adviezen die hieruit komen worden gebundeld. Deze bundeling wordt steeds uitgebreider, zodat er steeds meer adviezen kunnen worden meegegeven aan ontwikkelaars.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?

- De Toegankelijkheidsraad en de gemeenten hebben samen het manifest 'Iedereen doet mee' ondertekend, waarin beide partijen aangeven inspanningen te plegen om de samenleving zo toegankelijk mogelijk te maken;
- De Toegankelijkheidsraad heeft de gemeente geadviseerd bij het opstellen van de Zoetermeerse Standaard voor het Miva toilet;
- De Toegankelijkheidsraad heeft de gemeente ondersteund bij het opstellen van een normenkader voor gemeentelijk vastgoed;
- De Toegankelijkheidsraad heeft de gemeente ondersteund bij het opstellen van een normenkader voor de openbare ruimte;
- De Toegankelijkheidsraad kijkt bij meerdere projecten (key-projecten) van begin tot eind mee en stelt hierbij (cumulatief) aanbevelingen voor de gemeente op;
- De gemeente heeft in samenwerking met de Toegankelijkheidsraad een ervaringstour opgezet en uitgevoerd voor ondernemers en inwoners;
- De Toegankelijkheidsraad heeft voor de gemeente een lijst met aanbevelingen voor woningbouwprojecten opgesteld;
- De Toegankelijkheidsraad heeft op eigen initiatief diverse schouwen gedaan, waaronder Stadhuis/ Forum, CKC en het Station Zoetermeer/Lansingerland.

Wat zijn de plannen?

- De gemeente stelt in samenwerking met de Toegankelijkheidsraad aanbevelingen op voor toegankelijk ontwikkelen voor externe projectontwikkelaars (bijvoorbeeld woningbouwcorporaties);
- De gemeente betrekt de Toegankelijkheidsraad (indien gewenst) bij de organisatie en uitvoering van meerdere evenementen in het kader van bewustwording rondom toegankelijkheid;
- De Toegankelijkheidsraad ondersteunt de gemeente indien wenselijk bij de uitvoering van evenementen en ervaringstours.


OEI, DEZE TAK HANGT WEL ERG LAAG. IK ZAL EVEN MOETEN SNOEIEN.

Hoofdstuk 3: Leefbaarheid, duurzaam en groen

‘Bevorderen van een duurzame, veilige en aantrekkelijke leefomgeving’.

Beheervisie

Gemeentelijk doel:
In het onderhoud van de buitenruimte wordt rekening gehouden met fysieke beperkingen.

Ambitie om doel te behalen:

D) Toegankelijkheid speelt een grote rol in de nieuwe beheervisie.

Toelichting:
In de beheervisie staat weergegeven hoe de gemeente de openbare ruimte voor lagere tijd wil beheren. Als toegankelijkheid wordt meegenomen vanaf de eerste plannen, is uitvoerbaarheid vaak goedkoper en gemakkelijker.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Er is intern overleg geweest om te zorgen dat er in 2021 een nieuwe herziene beheervisie openbare ruimte komt. Hierin wordt expliciet aandacht gegeven aan toegankelijkheid.

Wat zijn de plannen?
In de aanloop naar herziening van de ‘beheervisie openbare ruimte’, vinden er kleinschalige aanpassingen plaats (die de toegankelijkheid bevorderen) naar aanleiding van meldingen openbare ruimte en schouwen met de Toegankelijkheidsraad (de key-projecten).

Wat is er mogelijk?
Aan de hand van de nieuwe beheervisie wordt nagegaan of in de bestaande stad een inhaalslag mogelijk is met behulp van het normenkader ‘toegankelijkheid openbare ruimte’ en de opgedane ervaringen.

Kansen: Een inhaalslag aan de hand van de beheervisie bevordert de toegankelijkheid van Zoetermeer.

Risico’s: Een dergelijke inhaalslag zal extra uitvoeringskosten met zich meebrengen.

Financiën: Het onderhoud dat uitgevoerd wordt volgens de beheervisie is opgenomen in de reguliere begroting.

Planning: De nieuwe beheervisie komt in 2021.

Hoofdstuk 4: Vrije tijd

‘Stimuleren vrije-tijdsklimaat; cultuur en sport. Vitale samenleving; zelf doen. Sociale cohesie: samen doen. Levendige stad: er is veel te doen’.

Toegankelijke sportaccommodaties

Gemeentelijk doel:
Zoveel mogelijk inwoners sporten en bewegen in toegankelijke accommodaties.

Toelichting:
De accommodaties om in te sporten en te bewegen dienen toegankelijk te zijn voor diverse sporters en toeschouwers. Zo kan iedere aangepaste sport op een of meerdere locaties worden beoefend en hebben toeschouwers met een beperking toegang tot een complex.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Op 18 maart 2019 is in de raad het normenkader hogere standaard voor toegankelijkheid vastgesteld, waarmee kaders voor nieuwbouw en bestaande bouw zijn vastgesteld voor het openbaar vastgoed in eigendom van de gemeente Zoetermeer.
In het raadsvoorstel is afgesproken om op basis van het normenkader, middels een schouw in beeld te brengen welke investeringen nodig zijn om aan het normenkader te voldoen.

Eind 2019 is gestart met de schouw naar het bestaande openbare vastgoed in eigendom van de gemeente Zoetermeer. Ook de sportaccommodaties die vallen onder het gemeentelijk vastgoed zijn geschouwd en de resultaten zijn met de gemeente gedeeld.
De gebouwen zijn geschouwd op de volgende vier elementen:

1. Trap en lift
2. MIVA toilet (conform Zoetermeerse standaard)
3. Entree
4. Signing

Wat zijn de plannen?
Nieuw aan te leggen sportaccommodaties moeten minimaal volgens het normenkader vastgoed worden ontwikkeld. Zo is bijvoorbeeld Gymworld aan de hand van de Integrale Toegankelijkheid Standaard (ITS) ontwikkeld en de gemeente is voornemens om het IT-standaard certificaat voor het pand te ontvangen.

Stimuleren aangepast sporten

Gemeentelijk doel:
Zoveel mogelijk inwoners van Zoetermeer sporten en bewegen.

Toelichting:
De gemeente Zoetermeer vindt het van belang dat álle inwoners van Zoetermeer de mogelijkheid hebben om goed te kunnen sporten en bewegen. Alle doelgroepen worden meegenomen in de plannen rondom sporten. De gemeente Zoetermeer zet zich in om aangepast sporten mogelijk te maken.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?

- Er is een combinatiefunctionaris 'doelgroepen' aangesteld, die onder andere sportaanbod in beeld brengt voor verschillende doelgroepen (waaronder inwoners met een fysieke beperking). Ook organiseert de combinatiefunctionaris samen met partners diverse sportactiviteiten voor deze doelgroepen;
- Er is een regionale intentieovereenkomst ondertekend met andere gemeenten in de regio Haaglanden, waarin uitgesproken wordt dat er meer en beter kan worden samengewerkt op het gebied van aangepast sporten;
- Er is een lokaal sportakkoord waarin inclusiviteit en aangepast sporten een grote rol speelt. Het lokaal sportakkoord is een akkoord tussen gemeente, sportorganisaties en maatschappelijke instellingen. Hierin staat opgenomen wat binnen de gemeente gedaan zal worden op het gebied van sport. Ook toegankelijk en inclusief sporten heeft hierin een grote rol.

Wat zijn de plannen?
De gemeente onderzoekt de mogelijkheid om het aspect 'toegankelijkheid' als doelstelling mee te nemen in een subsidiekader voor verduurzaming en toegankelijk maken van panden die niet in gemeentelijk bezit zijn. Dit subsidiekader wordt nog nader ontwikkeld. Hierbij wil de gemeente eventueel de factor 'toegankelijkheid' als een van de criteria meenemen voor dit subsidiekader.

Toegankelijke vrije tijdsvoorzieningen

Gemeentelijk doel:
Cultuur, sport, groen en speelvoorzieningen zijn laagdrempelig toegankelijk.

Toelichting:
Voor iedere Zoetermeerder is een passende vrije-tijds-locatie.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Veel van de vrije-tijdsvoorzieningen van de stad zijn met behulp van input van de Toegankelijkheidsraad en inspanningen van de gemeente Zoetermeer toegankelijk gemaakt. Zo zijn de stadsboerderijen toegankelijk voor iedereen en wordt door bezoekers met een fysieke beperking ook gebruik gemaakt van deze locaties. Daarnaast bieden de boerderijen ruimte aan zorgpartijen voor zowel werk als dagbesteding voor hun cliënten met mentale en/ of fysieke beperkingen.

Wat zijn de plannen?
Op één van de speelboerderijen wordt komend jaar een speeltuin aangelegd die toegankelijk is voor kinderen met fysieke beperkingen. Een andere speelboerderij wordt verbouwd en voldoet na de verbouwing aan de toegankelijkheidseisen.

In de Vastgoednota staat de toegankelijkheidseis opgenomen. Alle gebouwen van de gemeente vallen onder het gemeentelijk vastgoedbedrijf en bij verbouwingen en aanpassingen wordt samen gekeken naar de toegankelijkheidseisen zoals deze gelden in het normenkader van vastgoed.

Wat is mogelijk?
Niet alle plekken op de locaties zijn even toegankelijk, omdat het soms monumentale panden betreft of locaties die niet goed bereikbaar te maken zijn. Hierover wordt gesproken met gebruikers en worden wederzijdse afspraken gemaakt. Ook de Toegankelijkheidsraad kan hierin meedenken.

Kansen: er kan bekeken worden welke doelgroep gebruik kan maken van een locatie. Mogelijk is een locatie niet toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, maar wel voor mensen met een auditieve beperking.

Risico's: Het bijhouden van de afspraken vereist inzet van de uitbater.

Financiën: Het bespreken van de toegankelijkheid kost geen extra budget.

Planning: doorlopend

Fysiek toegankelijke evenementen

Gemeentelijk doel:
Evenementen zijn algemeen toegankelijk.

Ambitie om doel te behalen:
E) De gemeente stimuleert de fysieke toegankelijkheid van evenementen.

Toelichting
Het VN-verdrag Handicap schrijft voor dat personen met een handicap op gelijke voet met anderen moeten kunnen deelnemen aan het culturele en sociaal- maatschappelijk leven. De gemeente Zoetermeer stuurt, met name in de voorbereidende fase, zo goed mogelijk op de toegankelijkheid van evenementen voor iedereen. De gemeente steekt in op het op voorhand meegeven van aanbevelingen en dit controleren bij het verstrekken van subsidie. Aangezien de toegankelijkheid van de evenementen is opgenomen in het VN-verdrag is dit niet vastgelegd in de Algemene plaatselijke verordening (verder: APV).

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Recent is het beleid rondom evenementen geactualiseerd. In de 'Actualisering evenementenbeleid 2019' is opgenomen dat een evenement toegankelijk is voor mensen met een fysieke beperking.

In de subsidieregeling Evenementen 2020 staat de toegankelijkheid van een evenement opgenomen als een van de voorwaarden voor het verkrijgen van een subsidie. Organisatoren dienen een aanvraag in voor subsidie, waarbij ook wordt getoetst op toegankelijkheid. Indien de toegankelijkheid niet voldoende is gewaarborgd, ontvangt een organisator geen subsidie voor het evenement. Op de website van de gemeente Zoetermeer staan aanbevelingen voor het toegankelijk maken van een evenement. Ook externe deskundigen kunnen worden geraadpleegd.

Wat zijn de plannen?
Binnenkort wordt een handreiking opgesteld voor organisatoren van een evenement. Aanbevelingen voor het toegankelijk maken van een evenement worden hierin meegenomen.

Wat is mogelijk?
De toegankelijkheid van de culturele evenementen is opgenomen in het VN- verdrag Handicap dat door Nederland is geratificeerd. De verplichting om de toegankelijkheid van evenementen voor mensen met een fysieke beperking te verzekeren is niet vastgelegd in de Algemene plaatselijke verordening Zoetermeer (APV). In het evenementenbeleid is opgenomen dat een evenement toegankelijk is voor mensen met een fysieke beperking, maar er is geen sprake van een concrete verplichting daartoe. Daarom kan er niet expliciet worden gehandhaafd op deze voorwaarde.
Het is mogelijk om de toegankelijkheidseis expliciet op te nemen in het nieuwe evenementenbeleid. Hierdoor kan bij zowel gesubsidieerde als bij niet- gesubsidieerde evenementen worden gehandhaafd op de toegankelijkheid.

Kansen: Op dit moment is er alleen toezicht op de toegankelijkheid van gesubsidieerde evenementen. Indien gehandhaafd kan worden omdat dit in het evenementenbeleid is opgenomen, is er toezicht op alle evenementen.

Risico's: De mogelijkheid tot uitzondering moet kunnen blijven bestaan.

Planning: doorlopend
Financiën: n.v.t.



Hoofdstuk 5: Veiligheid

De doelen die deels betrekking hebben op veiligheid zijn ondergebracht onder de andere hoofdstukken. Er zijn in deze agenda Open Stad geen expliciete acties met betrekking tot veiligheid.

Hoofdstuk 6: Dienstverlening en samenspraak ‘Dienstbare gemeente’.

Correspondentie is voor iedereen begrijpelijk

Gemeentelijk doel:
Correspondentie is geschreven in begrijpelijke taal.

Ambitie om doel te behalen:

F) Begrijpelijke taal is het uitgangspunt bij de gemeentelijke correspondentie per 2021.

Toelichting:
Vrijwel alle uitgaande brieven van de gemeente zijn in begrijpelijke taal geschreven, zodat deze correspondentie ook toegankelijk is voor mensen met een lagere taalontwikkeling.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Het project Direct Duidelijk is opgestart. Dit project streeft na dat de communicatie van de gemeente over alle kanalen (schriftelijk, telefonisch, face-to- face) verbetert. Zo wordt onder meer op de schriftelijke communicatie vanuit de gemeente ingezet door ambtenaren te begeleiden in het schrijven in begrijpelijke taal.

Wat zijn de plannen?
Binnen de afdelingen worden voorbeeldbrieven (zogenaamde ‘bulk ’brieven) in toegankelijke taal opgesteld. Diverse mentoren binnen de gemeente coachen ambtenaren op het schrijven van brieven in toegankelijke taal.

Planning: 2021
Financiën: n.v.t -

Maximale dienstverlening

Gemeentelijk doel:
De gemeente streeft maximale dienstverlening na, ook als dit toegankelijkheid betreft.

Toelichting:
De gemeente heeft maximale dienstverlening voor de inwoners hoog in het vaandel. Indien een fysiek bezoek aan het gemeentehuis voor een inwoner lastig is, zoekt de gemeente naar alternatieven. Zo is een huisbezoek aan een inwoner door een medewerker van het publieksplein ook te realiseren. Daarnaast worden inspanningen verricht om telefonisch en online zo goed mogelijk bereikbaar en toegankelijk te zijn.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
De aanbevelingen van een schouw van de balies door de Toegankelijkheidsraad zijn overgenomen over de hoogten en bereikbaarheid van balies.
Ook de stembureaus worden bij iedere verkiezing toegerust op kiezers met een beperking.
De afdeling publieksplein probeert waar mogelijk maatwerk te leveren; bijv. het aanvragen van

een ID-bewijs, daarvoor komt men naar het Stadhuis. Indien er een reden is waarom dat niet kan, dan komt een medewerker van het publieksplein bij de klant thuis. Dit gebeurt eenmaal per maand op afspraak. Redenen hiervoor zijn bijvoorbeeld: pleinvrees, een handicap of ziekenhuisopname.

Wat zijn de plannen?
Deze maximale dienstverlening wordt op deze wijze voortgezet.

Wat is er mogelijk?
Niet van toepassing

Planning: Doorlopend
Financiën: Reeds begroot

Digitale toegankelijkheid

Gemeentelijk doel:
De digitale toegankelijkheid van de gemeente Zoetermeer is op orde.

Ambitie om doel te behalen:

G) De gemeente maakt alle Zoetermeerse online omgevingen toegankelijk.

Toelichting:
Recent is door het college de toegankelijkheidsverklaring van de publieke website www.zoetermeer.nl ondertekend. In deze toegankelijkheidsverklaring is opgenomen dat de gemeente Zoetermeer zich zal inspannen om de gemeentelijke website toegankelijk te maken voor alle doelgroepen, dus ook laaggeletterden, slechtzienden en slechthorenden.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?
Het project Toegankelijkheid is gestart. Vanuit dit project komt een plan van aanpak om alle Zoetermeerse online omgevingen toegankelijk te maken.
Een deel van de ambities wordt reeds in 2020 uitgevoerd. Daarnaast wordt met het plan van aanpak inzichtelijk gemaakt wat er nodig is om kunnen te voldoen aan ambities op het terrein van toegankelijkheid die niet met de huidige middelen of techniek kunnen worden gerealiseerd.

Wat zijn de plannen?
Dit plan van aanpak online omgevingen is het nieuwe beleid. In september 2020 is de publieke website www.zoetermeer.nl grotendeels conform toegankelijkheidseisen. In 2021 wordt de website volledig conform toegankelijkheidseisen ingericht

Wat is er mogelijk?
Niet van toepassing

Planning: 2020 plan van aanpak gereed
Financiën: n.v.t.


Tik
Tik

Hoofdstuk 7: Inrichting van de stad

‘Dynamische, functionele en mooie stad’.

Passende woonruimte

Gemeentelijk doel:
Er zijn passende woonruimtes voor iedere Zoetermeerder.

Ambitie om doel te behalen:

H) De gemeente Zoetermeer ziet toe op het vergroten van het aantal passende (toegankelijke/ levensloopbestendige) woningen voor mensen met een beperking.

Wat is er de afgelopen tijd gedaan?

- Toegankelijkheid is onder de aandacht gebracht bij woningbouwontwikkelingen (zonder grondpositie) en afgedwongen bij woningbouwontwikkelingen op gemeentelijke grond (b.v. Cadenza 2);
- Een huisvestingsverordening is vastgesteld met uitgangspunten voor toegankelijkheid van sociale huurwoningen;
- Adviesaanvragen bij gekwalificeerde adviesorganen die adviseren op toegankelijkheid;
- Realiseren van 64 zorgwoningen op het Katwijkerlaantracé in Rokkeveen.

Wat zijn de plannen?

- Problemen met de stalling van scootmobielen aanpakken samen met woningcorporaties;
- Uitgangspunt om bij nieuwbouwwoningen voor (vitale) ouderen, waaronder empty nesters, toegankelijke woningen te realiseren, verankeren in de Woonvisie;
- Informatie verstrekken over en benutten van recent ontwikkelde financieringsbronnen zodat mensen hun eigen woning levensloopbestendig kunnen maken.

Wat is mogelijk?
Toegankelijkheid als belangrijk aandachtspunt meenemen in de op te stellen integrale Omgevingsvisie Zoetermeer 2040. De uitdagingen waar Zoetermeer de komende tijd voor staat hebben onder andere te maken met maatschappelijke thema’s waar ook toegankelijkheid van belang is. Door dit thema op te nemen in de omgevingsvisie kan het op een goede manier verbonden worden met de verschillende doelen en opgaven voor de stad en wordt een sterke basis gelegd voor de doorvertaling van toegankelijkheid in planvorming en uitvoering van zowel buitenruimte als nieuwe vastgoedprojecten. Bovendien worden beleidsmakers en (indirect) ontwikkelaars meer gestimuleerd om de toegankelijkheid/ levensloopbestendigheid van de woningen op voorhand in te calculeren.

Kansen: Indien een woning toegankelijk/ levensloopbestendig is neergezet kan men langere tijd in dezelfde woning blijven wonen en er zijn minder aanpassingen nodig. De sociaal-maatschappelijke kosten (Wmo) voor de gemeente zijn lager en de woonaantrekkelijkheid van de gemeente wordt mogelijkerwijs groter.

Door het opnemen van toegankelijkheid in de integrale Omgevingsvisie Zoetermeer 2040 wordt dit onderwerp beter verankerd in de planvorming en daarmee kunnen de beoogde doelen voor toegankelijkheid makkelijker of in meerdere mate behaald worden.

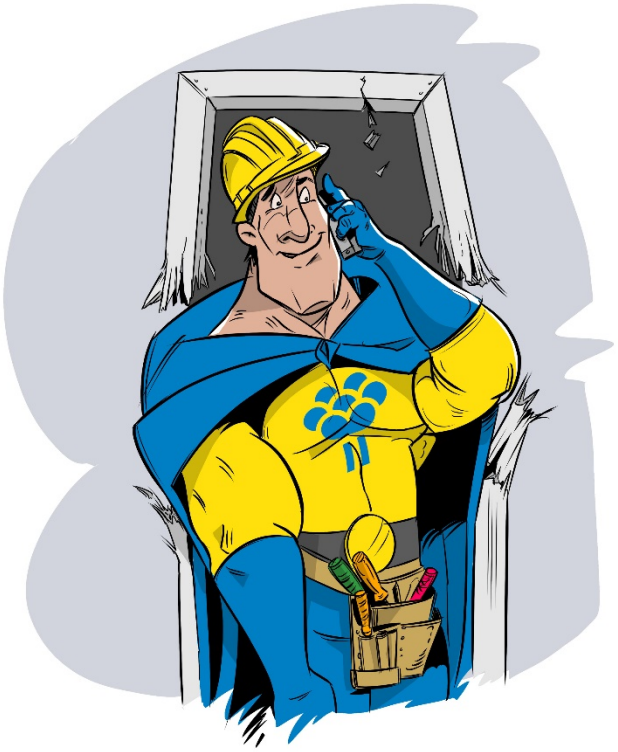
Risico's: Onderzocht moet worden op welke wijze de ontwikkelaars/ bouwers gestimuleerd kunnen worden om daadwerkelijk toegankelijk te bouwen. De extra kosten moeten opwegen tegen de baten.

Planning: Indien wenselijk, wordt in de omgevingsvisie een toegankelijkheidsparagraaf opgenomen waarin dit doel staat verwerkt. De uiteindelijk vorm en inhoud van een dergelijke paragraaf zal dan nader bepaald worden.

Financiën: Navraag bij een aantal ontwikkelaars wijst uit dat de bouw van een appartement in een complex dat vanaf het eerste begin toegankelijk is ontworpen, in principe geringe meerkosten (€2.500-4.000) met zich meebrengt ten opzichte van een complex dat niet met een expliciete toegankelijkheidsstandaard wordt ontworpen. Deze meerkosten zijn voor rekening van de ontwikkelaar of de koper van het appartement. Onderzocht moet hierin worden op welke wijze de extra kosten opwegen tegen de baten. Mogelijk is een subsidie voor toegankelijk bouwen wenselijk.
Van belang is hierin wel dat de toegankelijkheid wordt meegenomen vanaf het eerste ontwerpproces. De kosten vanuit de Wmo om een woning uiteindelijk aan te passen kunnen hoger liggen.

Hoofdstuk 8: Bijlagen (normenkaders en stroomschema)

Bijlage A: normenkader gemeentelijk vastgoed



Bijlage B: normenkader openbare ruimte Stadsbeheer

Normenkader toegankelijkheid openbare ruimte:

Toegankelijkheidaanpassingen gericht op de doelgroep:

1. met een visuele beperking, zoals geleide lijnen, markering van obstakels en leuningen op trappen, aangepaste verlichting (sommige LED knippert teveel) en voldoende contrasten in de openbare ruimte
2. die afhankelijk is van rolstoel, rollator, scootmobiel of met een kinderwagen. Daarbij zijn aanpassingen noodzakelijk zoals, gehandicapte parkeerplaatsen, routes met een zo hoog mogelijk kwaliteits-niveau van bestrating, voldoende verlaagde banden bij trottoirs en voldoende hellingbanen en voldoende obstakelvrije breedte van trottoirs.

Welke locaties:

In het algemeen locaties en routes, waar de gebruiksdruk hoog is, zoals bij:

- winkelcentra
- dienstencentra
- zorginstellingen
- randstadrailstations
- openbare gebouwen, zoals Stadhuis, theater en centrum voor kunst en cultuur
- multifunctionele sportvoorzieningen
- zwembaden
- scholen (hoge, middelbaar en basis)
- stembureaus
- bij grotere woongebouwen met name waar veel ouderen wonen
- voldoende gehandicapten parkeerplaatsen (algemeen en op kenteken) in gebieden met een verlaagde parkeernormering

Wanneer toepassen:

- Direct bij nieuwbouw en herontwikkeling
- Conform het groot onderhoudsplan en daarbij prioritering aanbrengen onder andere met behulp van demografische gegevens. De termijn van aanpak is afhankelijk van de beschikbare middelen.(voorjaarsdebat 2020)

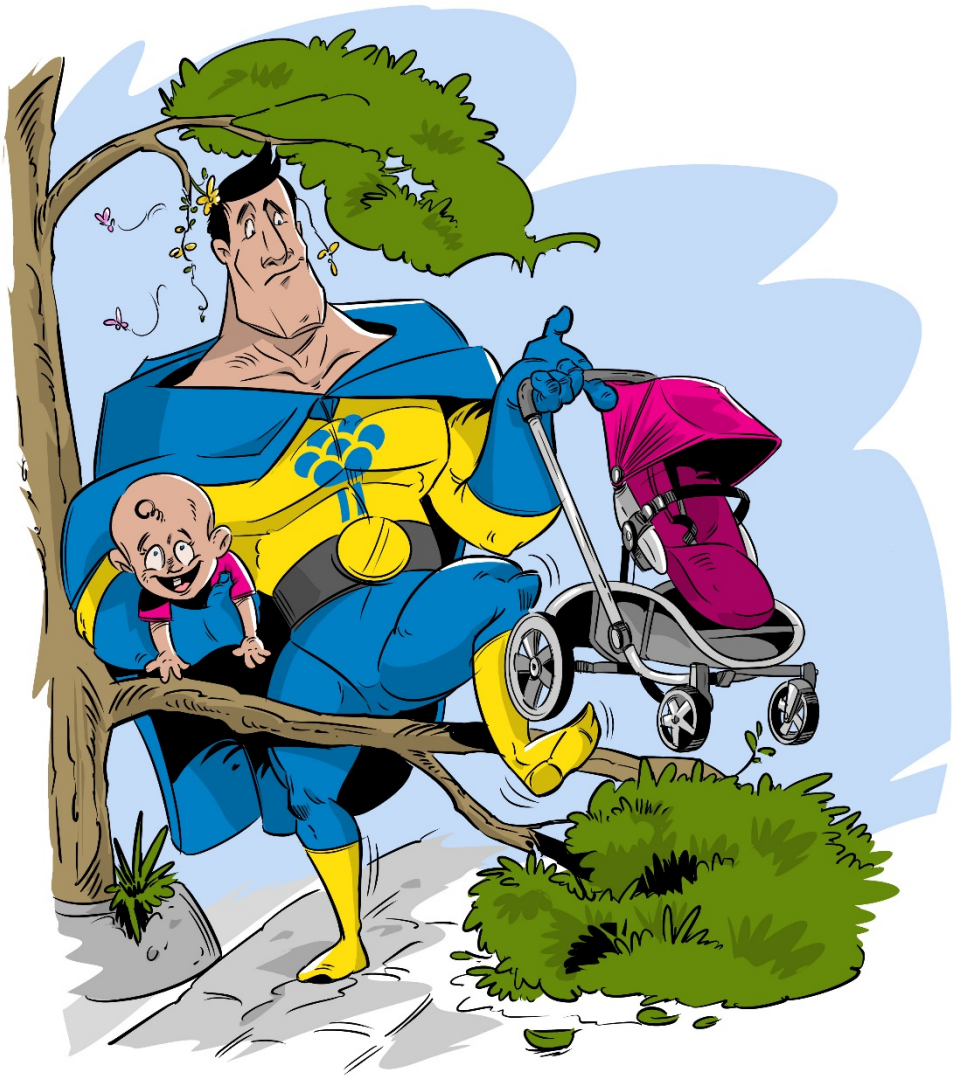
Te gebruiken richtlijnen bij aanpassingen in de openbare ruimte:

- CROW publicatie 337; Richtlijn toegankelijkheid (boven CROW richtlijnen beeldkwaliteit m.b.t. maximale oneffenheid bestrating)
- Waar nodig aangevuld door ervaringsdeskundigheid van de Toegankelijkheidsraad en/of expertisebureaus.

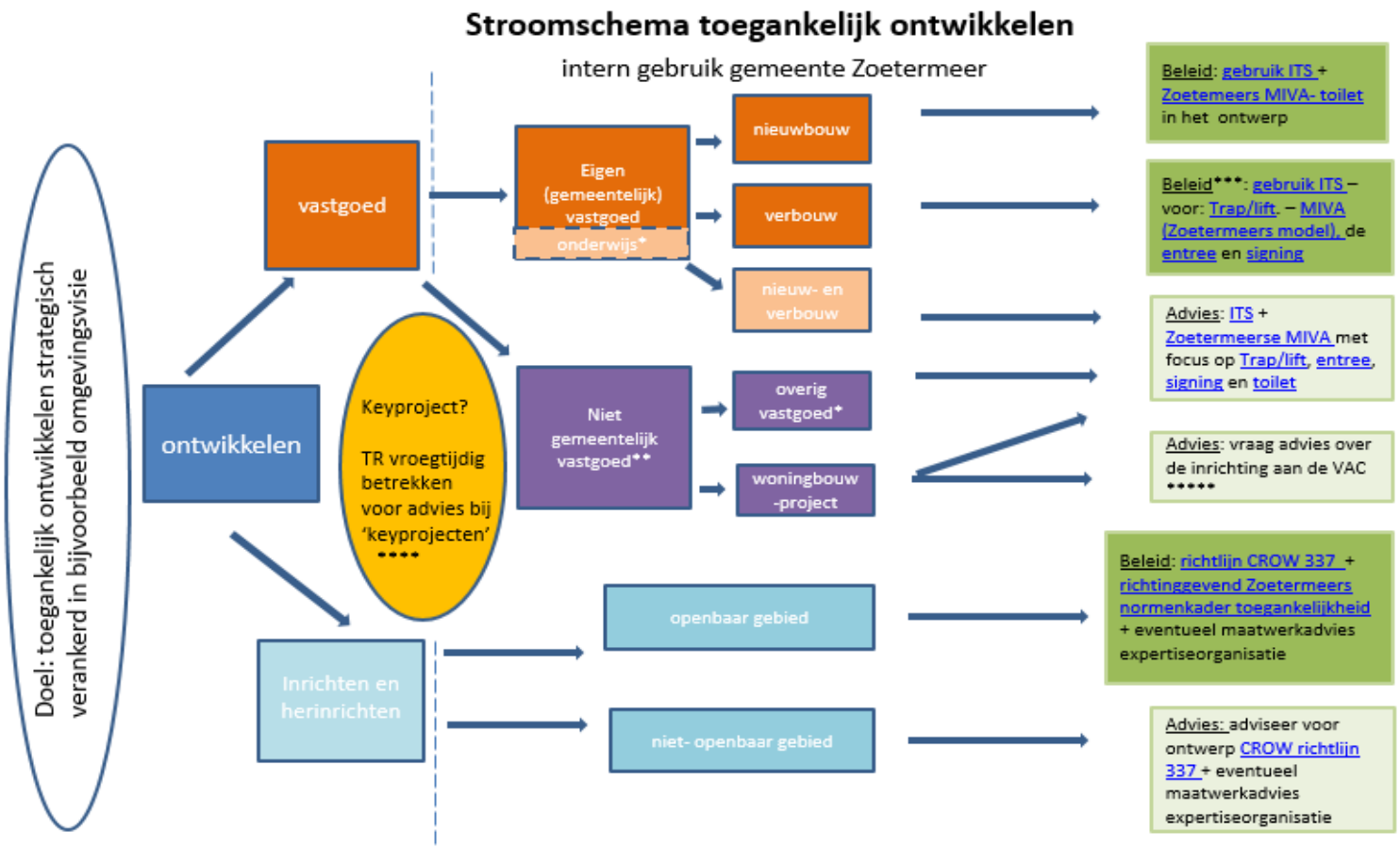
Wanneer inschakelen Toegankelijkheidsraad

Bij grotere projecten en projecten die van bijzondere aard zijn. De keuze van de projecten jaarlijks in overleg te bepalen.

Dit in de volgende fases van het project nl: ideevorming, voorlopig en concept definitief ontwerp en bij de nazorg van het project om eventueel kleinere aanpassingen te doen



Bijlage C: stroomschema toegankelijk bouwen (intern gebruik)



*Bij het de ontwikkeling van onderwijsaccommodaties gaat het juridisch eigendom bij oplevering over van gemeente naar schoolbestuur. **Gemeente is verkoper grond en/ of procesbegeleider en vergunningverlener *** conceptnormenkader bestaand vastgoed is vastgesteld maart 2019. **** elk half jaar kiest de TR een aantal keyprojecten, bij deze projecten worden ze vanaf her begin betrokken door de betreffende projectmanager/ projectleider. Wat de TR meegeeft is adviserend, het college kan hier gemotiveerd van afwijken.***** de Vrijwillige Advies Commissie adviseert (ook) op toegankelijkheidsaspecten.